

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อ เสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในปี พ.ศ. 2535 โดยใช้เทคนิคเคสฟาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการวิจัยการศึกษาจำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 รอบ รอบแรกเป็นแบบถามปลายเปิดที่ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เกี่ยวกับสภาพที่ควรจะเป็นของการวิจัยการศึกษาในปี พ.ศ. 2535 นำผลการวิเคราะห์ เนื้อเรื่องจากคำตอบในรอบแรกมาสร้างเป็นแบบถามรอบที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 สเกล นำคำตอบจากแบบถามรอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วสร้างแบบถามรอบที่ 3 โดยใช้ข้อความเดิม เพิ่มตำแหน่งมัธยฐาน ช่วงของพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบในรอบที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญเดิมตอบกลับมาอีกครั้ง จากคำตอบในรอบที่ 3 นี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ ฐานนิยม และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถาม แล้วแปลผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นแนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในปี พ.ศ. 2535

ผลการวิจัยที่เป็นแนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในปี พ.ศ. 2535 มีดังนี้

1. บทบาทของการวิจัยการศึกษา

- 1.1 การวิจัยการศึกษาจะมีบทบาทเพื่อการพัฒนาหลักสูตร
- 1.2 การวิจัยการศึกษาจะเพิ่มบทบาทเพื่อการวางแผนจัดดำเนินการและ ประยุกต์ผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาทางการศึกษา
- 1.3 การวิจัยการศึกษาจะมีบทบาทสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ในการวางแผน เพื่อพัฒนาประเทศ

- 1.4 บทบาทของการวิจัยการศึกษาจะขึ้นอยู่กับแนวโน้ม สภาพปัญหาและ
ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นสำคัญ
- 1.5 การวิจัยการศึกษามีบทบาทเพื่อการพัฒนาสังคม เน้นการวิจัยที่ทำให้
ให้เกิดการพัฒนาภายในตนเอง
2. ลักษณะของงานการวิจัยการศึกษา
 - 2.1 การวิจัยการศึกษาจะแพร่กระจายในแต่ละหน่วยงาน โดยมุ่งใช้ผลวิจัยเพื่อ
การพัฒนาของหน่วย
 - 2.2 การวิจัยการศึกษามีรูปแบบการบริหารงานแบบผสมผสาน โดยมี
องค์กรวิจัยโดยเฉพาะที่แพร่กระจายในหน่วยงานต่างๆ
3. การดำเนินงานการวิจัยการศึกษา
 - 3.1 จะมีศูนย์รวบรวมข่าวสารการวิจัยการศึกษา จัดเผยแพร่ผลงานวิจัย
การศึกษา เพื่อประโยชน์และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ผล
งานการวิจัยการศึกษา
 - 3.2 การทำวิจัยทางการศึกษาจะเป็นกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ
จากสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 - 3.3 จะมีการจัดอบรม-สัมมนาเกี่ยวกับงานวิจัยการศึกษาทั้งในกลุ่มผู้ใช้ผล
วิจัยและกลุ่มผู้วิจัย ตลอดจนบุคคลทั่วไป อันจะมีผลให้เกิดความเข้าใจ
ตรงกับการวิจัยการศึกษา ทำให้การใช้ผลงานวิจัยมีมากขึ้น
 - 3.4 จะมีหน่วยงานที่สะสมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยการ
ศึกษา จัดทำระเบียบนักวิจัย และระเบียบเครื่องมือวิจัย เพื่ออำนวยความสะดวก
ในการวิจัยแก่นักวิจัยการศึกษา
 - 3.5 จะมีการประชุมประสานงานเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษาระหว่างผู้ใช้ผล
กับนักวิจัย ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่จะวิจัย ตั้งแต่เริ่ม
โครงการ เป็นการลดอุปสรรคในการทำวิจัยการศึกษา

- 3.6 จะมีการฝึกอบรมการวิจัยการศึกษาเพิ่มเติมแก่นักวิจัยการศึกษา เพื่อความก้าวหน้าและวิทยากรใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทำให้วิชาการวิจัยการศึกษาก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว
- 3.7 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการศึกษามีการประสานงานกันในแง่ของการวางแผนนโยบาย การแลกเปลี่ยนเทคนิค เครื่องมือ และผลงานวิจัย
- 3.8 จะมีหน่วยงานทำหน้าที่รวบรวมและสังเคราะห์งานวิจัยการศึกษาให้เป็นภาษาง่าย ๆ ที่เหมาะกับบุคคลทั่วไป และจัดประชุมติดตามผลงานการวิจัยการศึกษา
4. **ทุนวิจัยทางการศึกษา**
- 4.1 หน่วยงานราชการที่มีส่วนในการให้ทุนวิจัยการศึกษาจะมองประเด็นการวิจัยอย่างกว้าง ๆ ส่วนรายละเอียดหรือขอบข่ายของการวิจัยจะเชื่อมั่นในดุลยวินิจฉัยของนักวิจัยการศึกษา
- 4.2 แหล่งทุนวิจัยการศึกษาจะมีเกณฑ์ที่เหมาะสมในการพิจารณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัย โดยพิจารณาประโยชน์ที่แหล่งทุนจะได้รับจากการวิจัยโดยตรงและผลประโยชน์ต่อสังคมอีกทอดหนึ่ง
- 4.3 แหล่งทุนจะกำหนดขอบข่ายงานวิจัยที่ต้องการสนับสนุนไว้อย่างกว้าง ๆ ส่วนนักวิจัยการศึกษาจะกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานอย่างมีอิสระ การทำงานวิจัยจึงไปได้อย่างคล่องตัวเท่าที่ควร
5. **สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการศึกษา**
- 5.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการศึกษามีการประสานงานกันในแง่การวางแผนนโยบาย การแลกเปลี่ยนเทคนิค เครื่องมือ และผลการวิจัย
- 5.2 สถาบันที่ผลิตนักวิจัยการศึกษาคือจะทำการศึกษาทางการศึกษาควบคู่ไปด้วย
- 5.3 สถาบันอุดมศึกษาจะเป็นผู้นำทางการวิจัยการศึกษา
- 5.4 สถาบันอุดมศึกษาจะมีบทบาทในการประสานงานการวิจัยที่เป็นโครงการใหญ่ ๆ

6. สถานภาพของนักวิจัยการศึกษา

- 6.1 นักวิจัยการศึกษาจะภาคภูมิใจในวิชาชีพของตนมากขึ้น
- 6.2 บรรยากาศทางการศึกษาจะเอื้อให้นักวิจัยการศึกษามีกำลังใจและมีความต้องการที่จะทำวิจัยและเสนอผลวิจัยการศึกษา
- 6.3 ผู้บริหารการศึกษาจะเห็นความสำคัญของงานและหน้าที่ของนักวิจัยการศึกษา ทำให้นักวิจัยการศึกษามีความมั่นใจในสถานภาพทางอาชีพของตนสูงขึ้น

7. สมรรถภาพและการดำเนินงานของนักวิจัยการศึกษา

- 7.1 นักวิจัยการศึกษาคouldได้รับความสะดวกในการทำวิจัยจากหน่วยงานที่ทำการสะสมเครื่องมือการวิจัย ทำระเบียบนักวิจัยและเครื่องมือในการวิจัยการศึกษา
- 7.2 นักวิจัยการศึกษาคouldเสนอผลสรุปของการวิจัยพร้อมด้วยข้อ เสนอแนะที่มีธรรมะใญ่มีไปใ้สูง
- 7.3 นักวิจัยการศึกษาคouldเขียนรายงานการวิจัยอย่างละเอียดตามหลักการ เสนอแก่นักวิชาการ และเขียนรายงานการวิจัยเป็นภาษาง่าย ๆ อีกลบับสำหรับผู้ใ้ผลวิจัยทั่ว ๆ ไป
- 7.4 หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการศึกษาจะสนับสนุนใ้บุคคลากร มาฝึกฝนและศึกษาทางการวิจัยการศึกษา จำนวนนักวิจัยการศึกษาคouldสอดคล้องกับสภาพของการทำงานมากขึ้น
- 7.5 นักวิจัยการศึกษาคouldสำเร็จการศึกษาจากสถาบันในประเทศจะทำการวิจัย และเสนอผลวิจัยอย่างแพร่หลาย
- 7.6 นักวิจัยการศึกษาคouldค้นคว้าและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัยอย่างพิถีพิถัน เพื่อมิใ้เกิดการวิจัยซ้ำโดยไม่ใ้ตั้งใจ
- 7.7 นักวิจัยการศึกษาคouldมีอิสระและความคล่องตัวในการทำวิจัยสูง

8. การเรียนการสอนการวิจัยเพื่อเป็นนักวิจัยการศึกษา

จะเน้นการผลิตนักวิจัยการศึกษาเฉพาะในระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี คือ ระดับปริญญาโทและเอกเท่านั้น ส่วนในระดับปริญญาตรีจะจัดการเรียนการสอนการวิจัยการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานทางการวิจัย ช่วยงานวิจัยและใช้ผลงานวิจัยการศึกษาได้ และสถาบันที่ผลิตนักวิจัยการศึกษาจะทำการวิจัยทางการศึกษาคงต่อไปด้วย

9. การเรียนการสอนการวิจัยการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานวิชาในสาขาวิชาอื่น ๆ
ทางการศึกษา

- 9.1 จะมีการจัดการเรียนการสอนการวิจัยการศึกษาในทุกสาขาวิชาทางการศึกษา เพื่อให้สามารถร่วมงานวิจัยแบบสหวิทยาการ และทำการวิจัยในสาขาวิชาของตนได้
- 9.2 จะจัดการเรียนการสอนการวิจัยการศึกษาเป็นวิชาบังคับเพื่อให้บัณฑิตเป็นผู้ใช้ผลงานวิจัยอย่างถูกต้อง

10. การทำวิจัยของอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษา

- 10.1 การพิจารณาความดีความชอบและการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษา จะพิจารณาจากผลงานวิชาการ โดยเฉพาะงานวิจัย กับประสิทธิภาพของการสอนเป็นสำคัญ
- 10.2 อาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษาจะทำงานวิจัยและนำผลวิจัยอันเป็นวิทยาทานใหม่ ๆ มาเป็นส่วนในการเรียนการสอน
- 10.3 อาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษาจะวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสอนของตน เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพของการสอน ในขณะเดียวกันก็จะทำวิจัยในเรื่องที่สนใจควบคู่กันไปเป็นครั้งคราว เพื่อเป็นการเอื้อบรรยากาศทางการวิจัย

11. เทคนิคที่ใช้ในการวิจัย

- 11.1 นักวิจัยการศึกษาจะใช้เทคนิคในการวิจัยหลายวิธีประกอบกันในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เที่ยงตรงมากที่สุด

- 11.2 นักวิจัยการศึกษาจะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การวิจัยต่อกัน ทำให้มีการพัฒนาเทคนิคการวิจัยใหม่ ๆ เกิดขึ้น
- 11.3 นักวิจัยการศึกษาจะพัฒนาเครื่องมือการวิจัยให้มีความเที่ยงตรงสูง
- 11.4 จะมีการนำเทคโนโลยีหรือเทคนิคเฉพาะของสาขาวิชาอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยการศึกษา
- 11.5 จะมีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งด้านเทคนิคและทฤษฎีการวิจัย กับหน่วยงานวิจัยการศึกษาของต่างประเทศมากขึ้น
- 11.6 จะใช้วิธีการเชิงคุณลักษณะ เสริมวิธีการเชิงปริมาณ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลในการวิจัยการศึกษา

12. เนื้อเรื่องของการวิจัย

มุ่งเน้นไปทางการประยุกต์ใช้ผลในการเรียนการสอน และมุ่งเน้นทางด้านเศรษฐกิจการศึกษาและการจัดการทางการศึกษา

13. การส่งเสริมงานวิจัยการศึกษา

- 13.1 นักวิจัยได้รับความสะดวกจากหน่วยงานที่ส่งเสริมและจัดทำระเบียบเครื่องมือในการวิจัย
- 13.2 หน่วยงานต่าง ๆ ทางการศึกษาจะจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับงานที่จัดการอยู่ เช่น สถิติต่าง ๆ เป็นการสนับสนุนงานวิจัยการศึกษาทั้งด้านข้อมูล
- 13.3 ผู้บริหารการศึกษาในหน่วยงานต่าง ๆ จะสนับสนุนให้มีการทำวิจัยในหน่วยงานมากขึ้น
- 13.4 จะมีการฝึกอบรมการวิจัยเพิ่มขึ้น เพื่อควมก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทำให้วิชาการวิจัยศึกษาก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว
- 13.5 จะมีการประเมินผลงานวิจัยการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงคุณภาพของการวิจัยให้ดีขึ้น

14. การยอมรับงานวิจัยการศึกษา

- 14.1 ผู้ใช้ผลวิจัยจะยอมรับ เฉพาะงานวิจัยการศึกษาที่มีคุณภาพสูงเท่านั้น
- 14.2 จะที่ผู้ยอมรับและเชื่อถืองานวิจัยการศึกษาที่ใช้ผู้เชี่ยวชาญจากหลาย
ค่านมาประสานกันเป็นแบบสหวิทยาการ
- 14.3 นักการศึกษาจะศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยการศึกษา ทำให้เข้าใจและ
ยอมรับความสำคัญของงานวิจัยการศึกษา

15. การใช้ผลการวิจัยการศึกษา

- 15.1 ผู้ใช้ผลจะได้รับความสะดวกจากศูนย์รวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารการ
วิจัยการศึกษา
- 15.2 จะมีการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการศึกษาและ
การเรียนการสอนมากขึ้น
- 15.3 จะมีการจัดอบรม-สัมมนาเกี่ยวกับงานวิจัยในทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดการ
เข้าใจตรงกันใน เรื่องงานของการวิจัยการศึกษา ทำให้มีการนำผล
วิจัยการศึกษาไปใช้มากขึ้น
- 15.4 จะมีผู้นำผลงานวิจัยการศึกษาไปใช้อ้างอิง เพื่อประกอบการอ้างอิงเหตุ
ผลหรือสร้างความเชื่อถือต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น
- 15.5 ผู้บริหารการศึกษาจะนำผลการวิจัยไปช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับงาน
การศึกษา
- 15.6 จะมีการใช้ผลการวิจัยการศึกษาประกอบการเขียนตำรามากขึ้น
- 15.7 ผู้ใช้ผลวิจัยการศึกษาจะสนใจวารสารที่มีการวิเคราะห์งานวิจัยให้เป็น
ภาษาง่าย ๆ มากขึ้น
- 15.8 นักวิจัยการศึกษาจะทำวิจัยในเรื่องที่ผู้ใช้ผลต้องการ

16. ผลกระทบของการวิจัยการศึกษาที่มีต่อการศึกษา

การวิจัยการศึกษาจะเป็นผลดีต่อการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เพราะ
อาจารย์ที่สอนในระดับนี้ จะทำวิจัยเพื่อนำผลงานวิจัยอันเป็นวิทยาการใหม่ ๆ มาเป็นส่วนใน
การเรียนการสอน

17. การเผยแพร่ผลงานวิจัยการศึกษา

- 17.1 จะมีศูนย์รวบรวมข่าวสารและเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษา
- 17.2 จะมีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข่าวสารการวิจัยการศึกษามากขึ้น
- 17.3 วารสารที่มีการสังเคราะห์งานวิจัยเป็นภาษาง่าย ๆ จะได้รับความสนใจจากผู้ใฝ่ผลวิจัยทางการศึกษามากขึ้น
- 17.4 จะมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษาทางสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และเอกสารต่าง ๆ มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. เป้าหมายของการวิจัยการศึกษาคือการค้นพบกฎหรือข้อความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรม เพื่อใช้ในการทำนายและควบคุมปรากฏการณ์ต่าง ๆ ภายใต้สภาพการณ์ทางการศึกษา¹ / ข้อค้นพบหรือความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งทางการศึกษาเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาของไทย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ จึงมีการนำผลการวิจัยการศึกษาไปเป็นฐานในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมหรือการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และได้รับความสนใจจากผู้บริหารการศึกษาที่มุ่งใช้ผลการวิจัยในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา เช่นการนำผลการวิจัยเกี่ยวกับเด็กวัยก่อนเรียนและเยาวชนไทยไปเป็นส่วนสำคัญในการวางแผนการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 5 พ.ศ. 2525-2529² การวิจัยการศึกษาจึงมีบทบาทที่กว้างขวางต่อสังคมในสภาพการณ์ทางการศึกษา

¹ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, การวิจัยเชิงบรรยาย, หน้า 25.

² ยี่งเคช มุ่งเกษม, "ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษา กับนโยบาย การวางแผน และการนำไปใช้ : ประสบการณ์ของประเทศไทย," วารสารการวิจัยทางการศึกษา 11 (ตุลาคม - ธันวาคม , 2524) : 12

จากผลการวิจัยในด้านบทบาทของการวิจัยการศึกษา ปรากฏว่า แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาจะมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนจัดดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา และประยุกต์ผลที่ได้จากการวิจัยการศึกษามาใช้แก้ปัญหาทางการศึกษา จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมของการวิจัยการศึกษาในอนาคต เพราะการจัดหลักสูตรการศึกษาของไทยนั้น เพื่อสนองความต้องการของสังคมในด้านการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่มุ่งให้การศึกษาเป็นการเสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้ ความคิดและความสามารถในการประกอบอาชีพ มีจริยธรรม คุณธรรม ตลอดจนมีพลานามัยสมบูรณ์ และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข¹ ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาจึงควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นไปของสังคม จึงควรใช้ผลการวิจัยมาเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการดำเนินงานทางการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของไทย การวิจัยการศึกษาในอนาคตจึงมีบทบาทสำคัญเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การจัดดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาและการแก้ปัญหาทางการศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษา และเป็นผลสืบเนื่องไปถึงการพัฒนาประเทศต่อไป

2. จากผลการศึกษาแนวโน้มเกี่ยวกับการบริหารการวิจัยการศึกษาในอนาคต จะมุ่งการวิจัยการศึกษาโดยเฉพาะแทรกอยู่ในแต่ละหน่วยงาน โดยมุ่งใช้ผลวิจัยเพื่อพัฒนางานที่หน่วยงานนั้น ๆ รับผิดชอบ ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยงานทางการศึกษามีมากและมีหน้าที่ต่าง ๆ กัน เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการและกำกับการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่มีส่วนซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่กำหนดนโยบาย เป้าหมาย แผนการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนการวิจัยการศึกษา และเป็นศูนย์ประสานงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาของชาติ³

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 5 พ.ศ. 2525-2529, หน้า 21.

² ภิญโญ สาธร, หลักการการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภา, 2521), หน้า 152.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 150.

แต่ละหน่วยงานต้องการผลการวิจัยที่จะนำมาใช้ตัดสินปัญหาและการวางแผนการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบ จึงต้องการการวิจัยที่มุ่งผล เพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานโดยเฉพาะ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในด้านการดำเนินงานการวิจัยการศึกษา จะมีศูนย์รวบรวมและเผยแพร่การวิจัยการศึกษา และจะมีการจัดอบรม-สัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษาในทุกฝ่ายนั้น จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัยของนักวิจัยการศึกษาและผู้ใช้ผลวิจัย เพื่อการพัฒนาทางการศึกษา ให้นักทราบข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยการศึกษาที่ได้เผยแพร่การทำงานของตน ที่จะทำให้นักทราบว่าผลผลิตของตนใช้ได้หรือไม่ เพียงไร เป็นการประเมินผลงานของตนไปในตัว และผู้ใช้ผลการวิจัยเองก็จะทราบว่าจะนำผลการวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์อย่างไร ดังที่ โพล เอช ลาซาสเฟลด์¹ ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการวิจัยทางการศึกษา โดยการปรับปรุงการใช้ประโยชน์ของสถาบันการวิจัย และข้อค้นพบของการวิจัยการศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่รวบรวมและเผยแพร่งานการวิจัยการศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ เพราะเป็นสื่อกลางระหว่างการศึกษาและการนำผลไปใช้ทางการศึกษา ในด้านการอบรม-สัมมนา และการประชุมทางวิชาการนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า งานวิจัยทางการศึกษาจำเป็นจะต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนทั้งในด้านการปริมาณและคุณภาพให้ผู้ที่ทำการวิจัยใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับ เพื่อการนำความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาวางแผนพัฒนาการศึกษาของประเทศมากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไป และเพื่อให้การรวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิจัยเป็นไปอย่างต่อเนื่องกัน จึงได้จัดการประชุม-สัมมนาทางวิชาการการวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรกระหว่างวันที่ 15-19 ตุลาคม พ.ศ. 2522 และครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 7-11 กันยายน พ.ศ. 2524 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการ

¹ประชุมสุข อชาวำรุง, งานมหาวิทยาลัย, หน้า 65.

ศึกษา และให้นักวิจัยการศึกษาได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ ความเห็นซึ่งกันและกัน¹ และที่ภาควิชาวิจัยการศึกษาได้จัดให้มีการพบปะและเสนอผลงานการวิจัยของศิษย์เก่าในวัน ถิ่นสู่เหย้าชาววิจัย เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2523 มีการเสนอทั้งผลงานการวิจัยและเทคนิควิธีการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ทราบถึงวิธีการดำเนินงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ และ ปัญหาในการดำเนินงานที่นักวิจัยการศึกษาบางคนได้ประสบและวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวงการศึกษานี้ จากและควรใช้ผลการวิจัยการศึกษา ทั้งนี้ แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคต ควรจะมีการจัดอบรม-ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษาเพื่อประโยชน์ในความก้าวหน้าทางวิชาการและการวิจัยการศึกษาในอนาคต และจะมีผลให้มีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการศึกษา มีการแลกเปลี่ยน เทคนิค เครื่องมือ และผลการวิจัยต่อกันด้วย

3. ในการทำงานวิจัยการศึกษา จะมีทั้งนักวิจัยในหน่วยงานที่ทำงานวิจัยในเรื่อง นั้น ๆ เพื่อสนองความต้องการของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ โดยอาจเป็นนักวิจัยจากนอกหน่วยงานเข้ามาร่วมโครงการวิจัยนั้นได้ และนักวิจัยในมหาวิทยาลัยบางคนที่ทำการวิจัยโดยอิสระ ด้วยความสนใจของตนเองหรือทำวิจัยในเรื่องที่หน่วยงานตั้งทุนสำหรับการวิจัยไว้ การทำวิจัยของนักวิจัยดังกล่าวมักได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากหน่วยงานรัฐบาลที่ต้องการผลวิจัยแล้ว อาจมีทุนอุดหนุนจากภาคเอกชนที่สนใจในประเด็นที่ทำวิจัยนี้ จากผลการวิจัย ปราบกฏแนว โหมดของทุนวิจัยทางการศึกษา คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ทุนในการวิจัยการศึกษา หรือแหล่งทุนจะมองประเด็นการวิจัยอย่างกว้าง ๆ ส่วนรายละเอียดหรือขอบข่ายของการ วิจัยจะเชื่อมั่นในดุลยพินิจของนักวิจัยการศึกษา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะหน่วยงานนั้นมีความ มุ่งหมายกว้าง ๆ ในเรื่องที่ต้องการสนับสนุนหรือเรื่องที่ต้องการผลประโยชน์จากการวิจัย แต่นักวิจัยการศึกษามีความสามารถทางวิชาการเรื่องเทคนิคในการวิจัย สามารถตั้งวัตถุประสงค์ และสมมุติฐานทางการวิจัยได้อย่างครอบคลุมเรื่องตรงประเด็นในการศึกษา เพราะนักวิจัย

¹ พจน ๖๖๖๖๖๖๖๖, "คำนำ" ผลงานวิจัยทางการศึกษา เล่ม 2 เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารั้ว ที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2524.)

การศึกษาจะทราบถึงวิธีการที่จะนำไปสู่การค้นพบคำตอบในปัญหาที่จะวิจัยได้ นอกจากนี้ นักวิจัยการศึกษาจะอภิปรายผลการวิจัยตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา นั้นอย่างกว้างขวาง ตรงประเด็น และครอบคลุมเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี หน่วยงานที่ต้องการสนับสนุนงานวิจัยจึงเชื่อในความสามารถของนักวิจัยว่า สามารถตอบปัญหาของการวิจัยได้ตรงตามจุดประสงค์และจุดประสงค์เฉพาะใดที่ดีที่สุด

4. ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักวิจัยทางการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า นักวิจัยการศึกษาจะมีความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน มีกำลังใจและมีความต้องการที่จะทำและเสนอผลงานวิจัยการศึกษา จะเสนอผลสรุปของการวิจัยพร้อมด้วยข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้สูง จะมีหน่วยงานที่สะสมและจัดทำระเบียบเครื่องมือบริการแก่นักวิจัย เป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักวิจัยการศึกษาค้นคว้าหนึ่ง ทั้งนี้เพราะบทบาทของการวิจัยการศึกษายาวกว้างขวาง ทั้งเพื่อการพัฒนาหลักสูตร เพื่อการวางแผนค่าเงินการทางการศึกษา เพื่อการปรับปรุงและแก้ปัญหาด้านการศึกษาอันนำไปสู่การพัฒนาสังคมต่อไป จากบทบาทนี้เป็นผลสะท้อนให้นักวิชาการยอมรับในหน้าที่และความสำคัญของนักวิจัยการศึกษาในเมืองต้นว่า มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของการศึกษาไทย จึงทำให้นักวิจัยการศึกษามีความภาคภูมิใจในวิชาชีพ มีกำลังใจ และมีความต้องการที่จะทำและเสนอผลงานวิจัย เพราะถือว่างานของตนมีประโยชน์ต่อสังคม จึงทำการวิจัยและเสนอผลสรุปของงานและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้สูง เพื่อประโยชน์ของงานวิจัยต่อไป นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการศึกษาจะเห็นประโยชน์ของการทำวิจัยการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง และหลักค่านี้นี้มีหน่วยงานที่สะสมและจัดทำระเบียบเครื่องมือในการวิจัยแก่นักวิจัยการศึกษา เพื่อให้แก่นักวิจัยการศึกษางานวิจัยได้อย่างคล่องตัว เพื่อผลและประสิทธิภาพของงานวิจัยการศึกษาต่อไป

5. จะเห็นการผลิตนักวิจัยการศึกษาเฉพาะในระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี คือปริญญาโทและเอกเท่านั้น ส่วนในระดับปริญญาตรีจะจัดการเรียนการสอนการวิจัยการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานทางการวิจัย ช่วยงานและใช้ผลงานวิจัยการศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิชาวิจัยการศึกษาเป็นวิชาการชั้นสูง¹ ต้องการผู้ที่มีความรู้และความกตึกขั้นสูง ดังที่

¹ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และตำปอกเจริญผล, 2523), หน้า 5.

เสรีน บุคตะหิตานนท์¹ กล่าวว่า การวิจัยการศึกษาไม่ใช่เป็นหน่วยปาก
เพียงวิธีและเทคนิคในการวิจัยจะช่วยให้เป็นได้อย่างมากก็แต่เพียงคู่มือที่ดีเท่านั้น การที่
จะก้าวไปสู่ฐานะของนักวิจัยอย่างภาคภูมิต้องอาศัยความมานะและการเตรียมตัวนานนับปีที
เดียว นักวิจัยที่ดีต้องเป็นนักคิด มองปัญหาให้ลึกซึ้งทุกแง่มุม นักวิจัยการศึกษาจึงควร
มีสมรรถภาพขั้นต้นคือ เทคนิคการวิจัย และขั้นสูงคือความคิดและความสามารถทางการวิ-
เคราะห์ จากผลการวิจัยของ กานดา พูนลาภทวี² เกี่ยวกับสมรรถภาพในการวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา พบว่า สมรรถภาพอันพึงประสงค์ในการวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ที่สำคัญคือ สามารถระบุตัวแปรที่สำคัญ แปลความหมายและลงข้อสรุปจากการวิเคราะห์
อย่างเหมาะสม มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการวิจัย ทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการวิจัย
หรือกำหนดสิ่งที่มุ่งประเมิน กำหนดสมมุติฐานในการวิจัยหรือคำถามที่มุ่งจะแสวงหาคำตอบ
ได้ เลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติที่เหมาะสม จัดทำข้อเสนอซึ่งเป็นผลการวิจัยได้
อย่างเหมาะสม ตลอดจนเลือกแบบวิจัย เทคนิค เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่าง
เหมาะสม เป็นต้น ดังนั้น นักวิจัยการศึกษาจึงควรจะเป็นผู้ได้รับการฝึกฝนขั้นสูง เพื่อการ
เป็นนักวิจัยที่มีประสิทธิภาพสูง จึงควรได้รับการศึกษาถึงระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก
ส่วนการศึกษาในระดับปริญญาตรี การจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการวิจัยการศึกษา
จะเป็นการเตรียมคนไปสู่การเป็นนักวิจัย และมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยการศึกษา เห็น
ประโยชน์ ช่วยงานวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ได้ด้วยความเหมาะสม

6. จากผลการวิจัย จะมีการจัดการเรียนการสอนการวิจัยการศึกษาในทุกสาขา
วิชาทางการศึกษาในระดับปริญญาโท เพื่อให้สามารถร่วมงานวิจัยแบบสหวิทยาการได้

¹เสรีน บุคตะหิตานนท์, "การวิจัยค้นคว้าเพื่อผลประโยชน์ทางวิชาการ,"
วารสารสังคมศาสตร์, 6(กรกฎาคม 2512): 11-12.

²กานดา พูนลาภทวี, "ความคิดเห็นของผู้บริหาร นักวิจัย และนักประเมินเกี่ยว
กับสมรรถภาพในการวิจัยและประเมินผลการศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาค
วิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 130

ปัญหาการวิจัยการศึกษาเป็นปัญหาที่กว้างและลึก จึงต้องการคณะผู้วิจัยที่มีความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ กัน แล้วแต่ปัญหาที่ต้องการผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในแขนงใดบ้าง ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์¹ ว่าการวิจัยการศึกษาในอนาคตจะมีแนวโน้มเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) มากขึ้น และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ จรรยา สุวรรณทัต² ที่เสนอข้อคิดสำหรับการวิจัยทางการศึกษาในอนาคต คือ ให้มีการศึกษาแบบสหวิทยาการ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญจากผู้รู้สาขาวิชาต่าง ๆ มากขึ้น และเพื่อให้การร่วมงานแบบสหวิทยาการได้ผลดี ก็ควรจะมีส่วนฐานทางการวิจัยการศึกษา เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยที่ตรงกันทางด้านวิธีการ และจากแนวโน้มที่จะมีการวิจัยแบบสหวิทยาการนี้ ทำให้เกิดแนวโน้มของการวิจัยการศึกษาอีกด้านหนึ่งคือ นักวิจัยการศึกษาจะใช้เทคนิคการวิจัยหลายวิธีประกอบกันในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามลักษณะเฉพาะของแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน สอดคล้องกับความคิดเห็นของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์³ ที่กล่าวถึง แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาอีกประการหนึ่ง วิชาการวิจัยการศึกษาจะเน้นในเรื่องการเก็บข้อมูลด้วยพหุคูณ เทคนิค และวิธีประกอบกันชัดเจนขึ้น ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละศาสตร์ย่อมมีเทคนิควิธีเฉพาะของตนในการเก็บข้อมูล นักวิจัยในแต่ละฝ่ายจะได้รับความรู้ในเชิงเทคนิคในการเก็บข้อมูลมากขึ้น จะทำให้เกิดการพัฒนาเทคนิควิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผลการวัดมีความแม่นยำตรงสูงขึ้นด้วย

7. การกิจของมหาวิทยาลัยด้านหนึ่งคือ การทำวิจัยตั้งที่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 5 พ.ศ. 2525-2529 ได้กล่าวถึงนโยบายของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไว้

¹สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, การวิจัยเชิงบรรยาย, หน้า 28.

²จรรยา สุวรรณทัต, การวิจัยมูลฐานการศึกษา อดีต ปัจจุบัน และอนาคต, ใน การวิจัยการศึกษา อดีต ปัจจุบัน และอนาคต, หน้า 1 - 5. วิชาการ, กรม, ผู้รวบรวม (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2518) หน้า 5.

³สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, การวิจัยเชิงบรรยาย, หน้า 28.

ข้อหนึ่งคือ มุ่งสนับสนุนการวิจัยกันทั่ว เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเพื่อประยุต์ผล การวิจัยไปใช้ในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษา นอกเหนือจาก จะมีหน้าที่ทางการสอนทางวิชาการแล้วยังต้องทำวิจัยอีกด้วย โดยที่การพิจารณาความคิ ความชอบและการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในระดับนี้จะพิจารณาจากผลงาน วิชาการโดยเฉพาะงานวิจัย กับประสิทธิภาพของการสอนเป็นสำคัญ มหาวิทยาลัยจึงมี บทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการวิจัย เพราะอาจารย์ต้องทำวิจัยเพื่อความก้าวหน้าทางวิชา การ และใช้ผลงานการวิจัยเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ เช่น ตำแหน่งศาสตราจารย์จะพิจารณาจากผลงานวิจัยที่ดีเด่น จากเกณฑ์ในการพิจารณาดังกล่าว นอกจากจะนำความก้าวหน้าทางวิชาการมาสู่การศึกษาแล้ว ผลงานวิจัยของอาจารย์ใน ระดับอุดมศึกษาจะเป็นผลงานที่มีคุณภาพสูงเพราะได้รับการพิจารณาอย่างละเอียด ซึ่งจะ เป็นผลให้การวิจัยการศึกษาในอนาคตจะมีผลงานที่ดีและมีคุณภาพสูงเป็นส่วนมาก อันจะนำ สู่การยอมรับและการใช้ผลการวิจัยอย่างแพร่หลายต่อไป ทั้งการใช้ผลจากบุคคลทั่วไปและ อาจารย์ที่ทำวิจัยเองที่จะนำผลการวิจัยไปเป็นส่วนในการเรียนการสอนอันเป็นประโยชน์ ทางวิชาการอีกด้วย

8. จากบทบาทของการวิจัยการศึกษา ลักษณะงานและการดำเนินงานการวิจัย การศึกษา การทำวิจัยของนักวิจัยการศึกษาและการทำวิจัยในแบบสหวิทยาการแล้ว การจัดประชุม - สัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษาและการให้ข้อเสนอแนะของ ผู้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัยนั้น จะทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ใช้ผลวิจัยกับนัก วิจัยการศึกษามากขึ้น ทำให้ผู้ใช้ผลการวิจัยสนใจที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในการดำเนินงาน หรือวางแผนดำเนินงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษามากขึ้น นักวิจัยจะทำการวิจัย อย่างมีประสิทธิภาพทำให้คุณภาพของการวิจัยสูงขึ้นแล้วการใช้ผลการวิจัยก็จะมากขึ้นตามไป

1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2525 - 2529 , หน้า 129

ด้วย จากการจัดประชุมและสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษา จะทำให้ผู้ใช้ผลงานวิจัยการศึกษามีความรู้พื้นฐานทางการวิจัยการศึกษา ทราบประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยการศึกษาและพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับผลงานวิจัยทางการศึกษาได้ จะยอมรับเฉพาะผลงานวิจัยที่มีคุณภาพเท่านั้น และจะยอมรับผลงานการวิจัยแบบสหวิทยาการเพราะสามารถเสนอผลได้อย่างกว้างขวางและแม่นยำ จากการใช้ผลการวิจัยนี้เองที่ทำให้การเผยแพร่งานการวิจัยการศึกษาน่าจะแพร่หลายมากขึ้น และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ผลงานวิจัยการศึกษา จะมีการรวบรวมและจัดสรรผลงานวิจัยที่เหมาะสม เพื่อการเผยแพร่และนำมาใช้แก้ปัญหาทางการศึกษาต่อไป ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 5 มีนโยบายที่จะสนับสนุน ส่งเสริมและเผยแพร่การวิจัยและจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ใช้ผลการวิจัย¹ อันจะเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาประเทศต่อไป

9. จากผลการวิจัยทางค่านี้อธิบายเรื่องของการวิจัยการศึกษาในอนาคต ปรากฏว่า เนื้อเรื่องของการวิจัยการศึกษาเป็นไปทางด้านการศึกษาประยุกต์ใช้ผลในทางการศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา จึงมุ่งให้การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ แต่ก็มีปัญหาทางการศึกษาในปัจจุบันที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ตั้งแต่การจัดการทางด้านการศึกษา ระดับชาติจนถึงการเรียนการสอนในชั้นเรียน จึงมุ่งให้การวิจัยการศึกษาเป็นส่วนในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษา ส่วนทางด้านความรู้หรือวิชาการใหม่ ๆ นั้นประเทศไทยยังไม่มุ่งไปในค่านี้อย่างจริงจัง เพราะยังมีเนื้อหาต่าง ๆ ที่เหมาะสมหรือใช้ในการเรียนการสอนได้ แม้ว่าจะมีการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่มุ่งให้บุคคลมีความรู้เป็นเลิศในวิชาที่ศึกษาก็ตามแต่ก็มีเป็นส่วนที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับการใช้ผลการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาทางการศึกษาของไทยในปัจจุบัน สาเหตุนี้เองที่อาจเป็นผลให้การวิจัยการศึกษานในอนาคตยังมุ่งวิจัยในเรื่องที่สามารถนำผลมาใช้ปรับปรุงและแก้ปัญหาทางการศึกษา เพื่อความ

¹ เรื่องเดียวกัน , หน้า 22

ก้าวหน้าทางการศึกษาอย่างแท้จริง

10. แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาจะทำการวิจัยแบบสหวิทยาการซึ่งใช้ผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาต่าง ๆ มาร่วมการวิจัย แตกต่างกับการผสมผสานเนื้อหาวิชาทางการวิจัยเข้ากับเนื้อหาวิชาเฉพาะ เพราะเทคนิควิธีการวิจัยเบื้องต้นเป็นวิชาการเฉพาะ แม้จะสามารถนำไปใช้ได้กับทุกสาขาวิชา แต่ในบางส่วนของสาขาวิชาอาจต้องการเทคนิคเฉพาะ การผสมผสานเนื้อหาวิชากับเทคนิคการวิจัยจึงไม่สามารถจะทำได้ในเบื้องต้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอนการวิจัยการศึกษาต่างหาก ไม่ใช่การผสมผสานวิชาเฉพาะกับวิธีการวิจัย จึงควรสอนการวิจัยการศึกษาในทุกสาขาวิชาเป็นพื้นฐานทางการวิจัยเพื่อทำการวิจัยในสาขาของตนได้ และให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขามาประสานงานกันทำวิจัยโดยมีความรู้เบื้องต้นทางการวิจัยเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคการวิจัยเป็นแกนสำคัญทางด้านวิธีการ เพื่อความเที่ยงตรงและครอบคลุมถึงปัญหาในการวิจัยนั้น ๆ

11. จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคเทคนิคเคลฟาย โดยการเปรียบเทียบอัตราความคลาดเคลื่อนของคำตอบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีจำนวนต่างกันที่ตอบแบบถามของการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบถามเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการวิจัยการศึกษาได้ตอบแบบถามเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษาชุดเดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้ ทำการเปรียบเทียบความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัธยฐานและค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย พบว่าเมื่อผู้เชี่ยวชาญมีจำนวนตั้งแต่ 14 คนขึ้นไป ความคลาดเคลื่อนจะลดลงน้อยมาก¹ แสดงว่าการวิจัยครั้งนี้เมื่อใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนตั้งแต่ 14 คน ก็ทำให้ผลการวิจัยมีความเชื่อมั่นได้เหมาะสม เพราะแม้จะใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากก็ไม่ทำให้คำตอบที่ได้รับคลาดเคลื่อนไปเนื่องจากความคลาดเคลื่อนของคำตอบจะลดลงน้อยมาก และจากการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ยังพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างคำตอบในการตอบคำถามซ้ำในรอบที่ 2 กับรอบที่ 3 แสดงว่าการวิจัยเรื่องแนวโน้ม

¹ ฌ็องกา สรรพศรี, "การเปรียบเทียบอัตราความคลาดเคลื่อนของคำตอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวนต่างกัน" (รายงานการศึกษาระดับปริญญาโท Individual Study ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524 ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), หน้า 32.

ของการวิจัยการศึกษาในอนาคตนี้ สามารถยุติกระบวนการวิจัยได้ในรอบที่ 2 หรือ 3 เพราะในการตอบแบบถามรอบที่ 2 กับรอบที่ 3 นั้น การแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่แตกต่างกัน ดังที่ สมบูรณ์ ตันยะ กล่าวถึงการวิจัยแบบเคลฟายว่า ถึงแม้ตามปกติเทคนิคเคลฟายจะใช้แบบถาม 4 รอบก็ตาม แต่ในบางกรณีอาจจะใช้เพียง 2 - 3 รอบเท่านั้น เพราะอาจไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากในคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ จึงสามารถยุติการวิจัยลงได้¹ ดังนั้น การวิจัยเรื่องแนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคตครั้งนี้ จึงเป็นการวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟายได้อย่างเหมาะสมในด้านจำนวนผู้เชี่ยวชาญและจำนวนรอบของการตอบแบบถามของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบถามเรื่องนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาซึ่งเห็นความสำคัญในวิชาชีพของตนเองที่อยู่แล้ว จึงให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่และรอบคอบในการตอบคำถามทั้งด้านเนื้อเรื่องและการตอบสนองตามวิธีการ ทำให้ได้ความคิดเห็นที่คงที่ของผู้เชี่ยวชาญอันเป็นผลไปสู่ความเชื่อมั่นของการวิจัยเรื่องนี้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดอบรมความรู้การวิจัยการศึกษาระยะสั้นแก่บุคคลทั่วไป เพื่อให้มีความรู้พื้นฐาน และมีมโนทัศน์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษา เพื่อจะได้ค้นำผลสรุปและข้อเสนอแนะจากงานวิจัยการศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้
2. ควรจัดให้มีการประชุมทางวิชาการ (Symposium) เกี่ยวกับการวิจัยการศึกษา เพื่อให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานวิจัยการศึกษาและนักวิจัยการศึกษาตลอดจนผู้ใช้ผลวิจัยการศึกษา ให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และวิธีการวิจัยต่อกันเพื่อการวิจัยที่มีประสิทธิภาพต่อไป
3. ควรจัดให้มีการเรียนการสอนการวิจัยการศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีทางการ

¹ สมบูรณ์ ตันยะ, " มารูจัก Delphi Technique กันเถอะ, " วารสารการวิจัยทางการศึกษา , หน้า 13.

ศึกษาเป็นวิชาบังคับพื้นฐานเพื่อให้บัณฑิตสามารถช่วยเหลือหรือใช้ผลงานวิจัยการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรจัดเผยแพร่งานวิจัยการศึกษาทางสื่อมวลชนทั่วไปในภาษาที่เหมาะสมกับบุคคลทั่วไป

5. ควรจัดสำรวจเกี่ยวกับการทำวิจัยและการใช้ผลงานวิจัยการศึกษาว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร เพื่อการวางแผนการจัดดำเนินงานการวิจัยการศึกษา

6. ควรศึกษาต่อถึงแนวโน้มของลักษณะนักวิจัยการศึกษาในอนาคต ทางด้านความรู้ ความสามารถ เจตคติ หน้าที่และการทำงานของนักวิจัยการศึกษา เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาทางด้านการวิจัยการศึกษา การผลิตและการฝึกฝนนักวิจัยการศึกษาต่อไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อเนื่องถึงผลงานวิจัยและการพัฒนาทางการศึกษายิ่งขึ้นไป

7. ควรศึกษาต่อถึงแนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในเชิงปริมาณเพิ่มขึ้น เพื่อประโยชน์ในการวางแผนดำเนินงานด้านการวิจัยการศึกษาต่อไป

8. จากผลการวิจัย ผู้ใช้ผลการวิจัยจะยอมรับงานการวิจัยการศึกษาที่มีคุณภาพสูงเท่านั้น จึงควรแสวงหาแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยการศึกษามีคุณภาพยิ่งขึ้นอีก ทั้งควรศึกษาถึงเกณฑ์ในการวัดคุณภาพของงานการวิจัยการศึกษด้วย

9. จากการศึกษาแนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคตนี้ ผู้วิจัยศึกษาถึงแนวโน้มในประเด็นกว้าง ๆ น่าจะเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจที่จะศึกษาต่อไปถึงประเด็นเหล่านั้น โดยเฉพาะโดยผู้ใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ทางเทคนิคการวิจัย ทางการบริหารงานวิจัยหรือทางการวิจัยในระดับประถมศึกษา ทำการวิจัยในค่านั้น ๆ เช่น ศึกษาถึงการวิจัยในระดับประถมศึกษา เป็นต้น